

ISSN 2710-3056

Grail of Science

Periodical scientific journal

No

9

October
2021

The issue of journal contains

Proceedings of the II Correspondence
International Scientific and Practical Conference

GLOBALIZATION OF SCIENTIFIC KNOWLEDGE: INTERNATIONAL COOPERATION AND INTEGRATION OF SCIENCES

held on October 22th, 2021 by

NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine)

LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria)

Euro Science Certificate № 22328 dated 20.09.2021

UKRISTEI (Ukraine) Certificate № 719 dated 10.09.2021

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL

GRAIL OF SCIENCE

№ 9 October, 2021
with the proceedings of the:

II Correspondence International Scientific and Practical Conference

GLOBALIZATION OF SCIENTIFIC KNOWLEDGE: INTERNATIONAL COOPERATION AND INTEGRATION OF SCIENCES

held on October 22th, 2021 by

NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine)

LLC International Centre Corporate Management (Vienna, Austria)

EUROPEAN
SCIENTIFIC
PLATFORM

International Centre
Corporate Management

Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»

№ 9 (Жовтень, 2021) : за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Globalization of scientific knowledge: international cooperation and integration of sciences», що проводилася 22 жовтня 2021 року ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporate Management» (Відень, Австрія).

Editor in chief: Mariia Holdenblat

Deputy Chairman of the Organizing Committee: Rachael Aparo

Responsible for e-layout: Tatiana Bilous

Responsible designer: Nadiia Kazmina

Responsible proofreader: Hryhorii Dudnyk

International Editorial Board:

Alona Tanasiichuk - D.Sc. (Economics), Associate professor (Ukraine)

Marko Timchev - D.Sc. (Economics), Associate professor (Republic of Bulgaria)

Nina Korbozerova - D.Sc. (Philology), Professor (Ukraine)

Yuliia Voskoboinikova - D.Sc. (Arts) (Ukraine)

Svitlana Boiko - Ph.D. (Economics), Associate professor (Ukraine)

Volodymyr Zanora - Ph.D. (Economics), Associate professor (Ukraine)

Iryna Markovych - Ph.D. (Economics), Associate professor (Ukraine)

Anton Kozma - Ph.D. (Chemistry) (Ukraine)

Dmytro Lysenko - Ph.D. (Medicine), Associate professor (Ukraine)

Yuriy Polyezhaev - Ph.D. (Social Communications), Associate professor (Ukraine)

Alla Kulichenko - Ph.D. (Pedagogy), Associate professor (Ukraine)

Taras Furman - Ph.D. (Pedagogy), Associate professor (Ukraine)

Siarhei Rybak - Ph.D. (Law), Associate professor (Republic of Belarus)

Anatolii Kornus - Ph.D. (Geography), Associate professor (Ukraine)

Tetiana Luhova - Ph.D. (Arts), Associate professor (Ukraine)

The conference is included in the catalog of International Scientific Conferences; approved by ResearchBib and UKRISTEI (Certificate № 719 dated September 10th, 2021); certified by Euro Science Certification Group (Certificate № 22328 dated September 20th, 2021).

Conference proceedings are publicly available under terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0).

The journal is included in the international catalogs of scientific publications and science-based databases: Index Copernicus, CrossRef, Google Scholar and OUCI.

Conference proceedings are indexed in ICI (World of Papers), CrossRef, OUCI, Google Scholar, ResearchGate, ORCID and OpenAIRE.

Свідоцтво про державну
реєстрацію друкованого ЗМІ:
КВ 24638-14578ПР, від 04.11.2020

Certificate of state
registration of mass media:
КВ 24638-14578ПР of 04.11.2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ I. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ, МАКРО- ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

СТАТТІ

ДЕРЖАВНИЙ БОРГ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА НАЦІОНАЛЬНУ ЕКОНОМІКУ
Левченко В.П., Тимкован В.І. 25

ІНФОРМАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ РОЗРОБЛЕННЯ КОМПЛЕКСНИХ ПЛАНІВ
ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
Третяк А.М., Третяк В.М., Лобунько Ю.В. 33

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ОСОБЛИВОСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ЛАНЦЮГІВ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ В СУЧАСНІЙ
ЕКОНОМІЦІ
Павловська І.Г. 42

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ НИЗЬКООРБІТАЛЬНОЇ СУПУТНИКОВОЇ СИСТЕМИ
ЗВ'ЯЗКУ НА ЕТАПІ ПРОЕКТУВАННЯ
Почерняєв В.М., Кадацька Т.О. 44

СЕКЦІЯ II. ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ

СТАТТІ

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРОБЛЕННЯ ПРОГРАМ
ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ЗАХОДІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ
Ємельянов О.Ю. 46

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ЗНАЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПРИ ВИБОРІ
ПОСТАЧАЛЬНИКА У СУЧАСНИХ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМАХ
Лопатін А.О. 51

СЕКЦІЯ III. ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА; ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІК І АУДИТ

СТАТТІ

ГОТОВА ПРОДУКЦІЯ РОСЛИННИЦТВА ЯК ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ ВИТРАТ
Сухоносенко І.І. 55

МІЖНАРОДНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ МИТНИМИ РИЗИКАМИ ТА ЇХНЕ ВИКОРИСТАННЯ У МИТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ Стародубцев М.Д., Микуляк О.В.	61
---	----

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА РОЗПОДІЛУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ Александрова О.Є.	67
---	----

ПЛАТІЖНЕ ШАХРАЙСТВО В УКРАЇНІ: ВИДИ ТА МЕТОДИ БОРОТЬБИ Вишивана Б.М., Козак Д.А.	72
--	----

СЕКЦІЯ IV. МАРКЕТИНГОВА ТА ЛОГІСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

СТАТТІ

ВІРУСНА КОМУНІКАЦІЯ ТА РЕКЛАМА: ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ Родінова Н.	77
--	----

СЕКЦІЯ V. МЕНЕДЖМЕНТ, ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

СТАТТІ

ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ У КОНТЕКСТІ ОСНОВНИХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРЕНДІВ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ Науково-дослідна група: Волківська А.М., Осовська Г.В., Семенюк Т.В., Осовський О.А.	85
--	----

СТРУКТУРА ДЕРЖАВНОГО МАТЕРІАЛЬНОГО РЕЗЕРВУ УКРАЇНИ ТА РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ЩОДО ЙОГО ФОРМУВАННЯ Науково-дослідна група: Геворкян А.Ю., Муковоз В.М., Заїка Ю.І., Заславський О.М., Гавриленко О.С., Хоміцька О.А., Гвоздюк Ю.А., Станіславів С.І., Гринь С.В., Цвіліховський В.І., Сонько Н.Д., Смольянінов Ю.Г., Пархоменко В.І., Цірень Н.Л., Стринад Л.Ф., Дюкарева Ю.П., Єрмоленко Т.Л., Ващенко В.В., Голінка І.В., Носов М.Є., Солодкий С.П., Колядюк М.Ж., Нілов О.Є., Білоконь Ю.М., Стариш Є.А., Сторож О.В., Шевчук Л.М., Вовк Ю.О., Грицун В.М., Торчилевський Д.П., Протасов О.С., Коренда В.А., Сірко З.С., Цапко О.Ю., Вишняков І.Ю., Охріменко С.М.	100
---	-----

ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ ПЕРІОДУ УНР ДИРЕКТОРІЇ (НА ПРИКЛАДІ СІЛЬСЬКИХ КОМІСАРІВ) Кушко І.С.	114
--	-----

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ДЕЯКІ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ КЛАСТЕРІВ ТРАНСПОРТНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ
Фердман Г.П. 119

КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ХАРЧУВАННЯ
Круглова О.А., Олім В.О. 122

**СЕКЦІЯ VI.
СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА
СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

СТАТТІ

ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ
(НА ПРИКЛАДІ м. ЛЬВОВА)
Комаринська З.М. 125

«ПОЧУТТЯ СПІЛЬНОТИ»: ЧИ ІДЕНТИФІКУЮТЬ СЕБЕ З ПРОФЕСІЙНОЮ СПІЛЬНОТОЮ СОЦІАЛЬНІ ПРАЦІВНИКИ В УКРАЇНІ?
Байдарова О.О., Овезов Б.В. 131

**СЕКЦІЯ VII.
ПРАВО ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВО**

СТАТТІ

INFLUENCE OF ELECTRONIC PARTICIPATION ON SUSTAINABLE GOVERNANCE OF COUNTRY
Afonina O. 136

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ УТВЕРДЖЕННЯ УКРАЇНИ СВІТОВИМ ЕСТЕБЛІШМЕНТОМ
Горбаченко О.В. 140

**СЕКЦІЯ VIII.
ВОЄННІ НАУКИ, НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА
БЕЗПЕКА ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ СКЛАДНИХ ТЕХНІЧНИХ СИСТЕМ, ЯКІ ПРОЯВЛЯЮТЬСЯ ПРИ ЇХ ВИКОРИСТАННІ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ
Кондратюк І.В. 145

СИСТЕМА FOXRAYIIE НА ОЗБРОЄННІ ЕКСПЕРТІВ-ВИБУХОТЕХНІКІВ
Бруньов О.О., Словінський В.К. 148

СЕКЦІЯ ІХ. БІОЛОГІЯ ТА БІОТЕХНОЛОГІЇ

СТАТТІ

ВИЗНАЧЕННЯ НАЯВНОСТІ ПОЛІМОРФІЗМУ ДНК-МАРКЕРІВ ОЗНАК
ПРОДУКТИВНОСТІ MC4R ТА IGF-2 СЕРЕД НЕКАСТРОВАНИХ ТА
ІМУНОЛОГІЧНО КАСТРОВАНИХ СВИНОК ФІНАЛЬНОГО
ІРЛАНДСЬКОГО ГІБРИДА (ВБ Х Л) Х МАКСГРО
Будаква Є.О., Зінов'єв С.Г., Повод М.Г. 151

ГОЛОНАСІННІ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЇХ В
НАРОДНІЙ МЕДИЦИНІ
Мельник Р.П., Никифорова Н.Р., Чарнецька А.К. 156

ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ПОКАЗНИКІВ ДИХАЛЬНОЇ
СИСТЕМИ ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ
Коц С.М., Коц В.П., Кондратенко Г.О. 160

РЕАКЦІЯ СЕРДЕЧНО-СОСУДИСТОЇ СИСТЕМИ СТУДЕНТОК НА
ПСИХОЕМОЦІОНАЛЬНУ НАГРУЗКУ
Научно-исследовательская группа:
Сидоряк Н.Г., Шурина Д.С., Головкин А.Н., Вьюницкий В.П. 164

СЕКЦІЯ Х. АГРАРНІ НАУКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВО

СТАТТІ

НАУКОВІ НАДБАННЯ ТА ШКОЛА ПРОФЕСОРА Б.А. АРЕШНІКОВА
Стригун О.О., Круть М.В. 170

СЕКЦІЯ ХІ. ХАРЧОВЕ ВИРОБНИЦТВО ТА ТЕХНОЛОГІЇ

СТАТТІ

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ КОРЕНЯ СЕЛЕРИ У СКЛАДІ
СОУСУ
Науково-дослідна група:
Неміріч О.В., Устименко І.М., Гавриш А.В., Дорошкевич Р.Ю. 179

СЕКЦІЯ XII. АТОМАТИЗАЦІЯ ТА ПРИЛАДОБУДУВАННЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

DEVELOPMENT OF HARDWARE AND SOFTWARE ACCESS AUTHENTICATION SYSTEM FOR INDUSTRIAL INTERNET OF THINGS Yevsieiev V., Demska N.	183
UV-CURED COMPOSITE FOR ADDITIVE MANUFACTURING OF CONTINUOUS FIBER REINFORCED PLASTIC PARTS Brahinets O.	186

СЕКЦІЯ XIII. ЕНЕРГЕТИКА ТА ЕНЕРГЕТИЧНЕ МАШИНОБУДУВАННЯ

СТАТТІ

МОДЕЛЮВАННЯ ТЯГОВОГО ЕЛЕКТРОПРИВОДА НА БАЗІ ВЕНТИЛЬНОГО ДВИГУНА Науково-дослідна група: Білюк І.С., Гаврилов С.О., Савченко О.В., Дорошенко С.О.	188
---	-----

СЕКЦІЯ XIV. ЕКОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ЗАХИСТУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

СТАТТІ

EFFECTS OF ANTHROPOGENIC ENVIRONMENTAL POLLUTANTS ON HUMAN HEALTH Research group: Zemlyanska O., Prakhovnik N., Polukarov Y., Kovtun A., Kapinus A., Krasnoshapka Y.	193
АНАЛІЗ СТАЛОГО СПОЖИВАННЯ І ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ Науково-дослідна група: Івашура А.А., Борисенко О.М., Савченко М.Ф., Дитиненко С.О.	198

СЕКЦІЯ XV. КОМП'ЮТЕРНА ТА ПРОГРАМНА ІНЖЕНЕРІЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІЙ ПЕРЕДАЧІ ДАНИХ Апенько Н.В.	205
---	-----

СЕКЦІЯ XVI. ІНФОРМАЦІНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СИСТЕМИ

СТАТТІ

ECONOMIC CONSEQUENCES OF CYBERCRIME AND LEGAL REGULATION MECHANISMS IN GEORGIA

Research group:

Makasarashvili T., Khorguashvili T., Giguashvili G., Sadagashvili A. 208

PROSPECTS OF THE DEVELOPMENT OF 5G TECHNOLOGIES IN COMPARING TO LOWER BAND SYSTEMS

Research group:

Prakhovnik N., Zemlyanska O., Kachynska N., Lisovskyi K., Butko I., Rochenovich G.-D. 214

АНАЛІЗ ЗАВДАНЬ МАРШРУТИЗАЦІЇ ТРАНСПОРТУ ІНТЕРНЕТ-МАГАЗИНУ З ВЛАСНИМ ПІДРОЗДІЛОМ ДОСТАВКИ

Селезньов В.А. 218

СЕКЦІЯ XVII. ЕЛЕКТРОНІКА ТА ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЇ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ОЦІНКА ПРОПУСКНОЇ ЗДАТНОСТІ СИСТЕМИ ЗВ'ЯЗКУ СТАНДАРТУ IEEE 802.11.AD

Сметан Д.П. 221

СЕКЦІЯ XVIII. ТРАНСПОРТ ТА ТРАНСПОРТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

СТАТТІ

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ЗМІШАНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ АВТОМОБІЛІВ У МІЖНАРОДНОМУ СПОЛУЧЕННІ

Кунда Н.Т., Соломка А.О. 225

СЕКЦІЯ XIX. ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ

СТАТТІ

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЗДОВЖНЬО-ЗГІННИХ КОЛИВАНЬ ПРУЖНИХ ТІЛ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ЧАСТКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРО НИХ

Науково-дослідна група:

Сокіл Б.І., Сенік А.П., Сокіл М.Б., Андрухів А.І. 233

СЕКЦІЯ XX. СОЦІОЛОГІЯ ТА СТАТИСТИКА

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ОСОБЛИВОСТІ СТАРІННЯ І СМЕРТНОСТІ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ Цвігун І.А.	241
ПРОБЛЕМА СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ З НЕБЛАГОПОЛУЧНИХ СІМЕЙ Ребенок В.Р.	243

СЕКЦІЯ XXI. ФІЛОЛОГІЯ ТА ЖУРНАЛІСТИКА

СТАТТІ

МОДЕРНІСТСЬКІ ІНТЕНЦІЇ МІФОТВОРЕННЯ В МАЛІЙ ПРОЗІ І. КОСТЕЦЬКОГО (ЗБІРКА «ОПОВІДАННЯ ПРО ПЕРЕМОЖЦІВ») Береза А.І.	246
МОРАЛЬНО-ЕТИЧНА ПРОБЛЕМАТИКА РОМАНІВ МАКСА КІДРУКА «НЕ ОЗИРАЙСЯ І МОВЧИ» ТА «ДОКИ СВІТЛО НЕ ЗГАСНЕ НАЗАВЖДИ» Чонка Т.С.	253
МОТИВ ЗМАГАЛЬНОСТІ БІДНЯКА Й БАГАТІЯ В УКРАЇНСЬКИХ ТА КИТАЙСЬКИХ НАРОДНИХ КАЗКАХ Немченко І.В.	260
ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ЛАТИНСЬКОЇ ГРАФІКИ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОЇ МОВИ Вітязь А.В.	273
ЧЕСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ І УКРАЇНСЬКО-ЧЕСЬКИЙ МОВЛЕННЄВИЙ ЕТИКЕТ: ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ Зайченко Н.Ф., Паламарчук О.Л., Антоненко О.В.	277

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

BORROWINGS IN THE LEXICON OF THE MODERN UKRAINIAN LANGUAGE Struhanets L.V., Stanimir T.V.	288
ВЛАСНІ НАЗВИ У СТРУКТУРІ УКРАЇНСЬКОЇ НОВОЇ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ Дащенко Н.Л.	290
КОМУНІКАЦІЇ ДЛЯ ПРОСУВАННЯ СТРИТ-АРТУ ТА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОГО ІМІДЖУ ХУДОЖНИКА (НА ПРИКЛАДІ ТВОРЧОСТІ БЕНКСІ) Башук А.І.	293

СЕКЦІЯ XXII. ФІЛОСОФІЯ ТА ПОЛІТОЛОГІЯ

СТАТТІ

TEACHING PRAGMATIC ASPECT OF SCIENTIFIC AND TECHNICAL
TRANSLATION TO UKRAINIAN PHILOLOGY STUDENTS
Naumenko L.P. 296

РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ЄС В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19
Гуцало Л.В. 305

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

BUDDHIST TRADITION AS TEXT: DECONSTRUCTION AS THE BASE OF
INTERCULTURAL PHILOSOPHY
Kalantarova O.Y. 310

SEPARATISM – NEW TREND AND THREAT IN EUROPEAN SECURITY
Sheketa M. 313

СЕКЦІЯ XXIII. ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТА

СТАТТІ

ВИКОРИСТАННЯ WEB-ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ІНШОМОВНОЇ
ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
Котелянець Ю.С. 315

ДО ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ І СІМ'Ї З
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ
Науково-дослідна група:
Кошель А.П., Кошель В.М., Лічман К.В., Чеботар В.С. 321

ІНТЕГРОВАНІ ЗАНЯТТЯ ЯК ОСНОВНА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ ТВОРЧОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ
Нікітіна О.О. 328

К ПРОБЛЕМЕ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ИНЖЕНЕРОВ В ОБЛАСТИ
УПРАВЛЕНИЯ
Научно-исследовательская группа:
Тулекова Г., Кударова Н., Попандопуло А., Нурмагамбетова Б.,
Шавалиева З. 335

ПРО ЕМЕРДЖЕНТНІ НООМОЖЛИВОСТІ ЛІКВІДАЦІЇ ГОЛОДУ ТА
ЛІКУВАННЯ БІОСФЕРИ ВІД ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПОШКОДЖЕНЬ
Науково-дослідна група:
Корсак К.В., Кірик Т.В., Похресник А.К., Корсак Ю.К. 339

САМООЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДО З ТРУДОВОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ЗА ШКАЛОЮ ECERS-3 Корнієнко Є., Літченко О.Д.	352
---	-----

ТЕНДЕНЦІЇ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ Котелянець Н.В.	357
--	-----

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ (ОХОРОНИ ПРАЦІ) У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ Бокшиц О.М.	362
--	-----

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНО-ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ БАКАЛАВРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПРОГРЕСИВНИХ ВПЛИВІ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ Каменська І.С.	365
---	-----

ИНДИВИДУАЛИЗИРОВАННОЕ ОБУЧЕНИЕ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ УЧАЩИХСЯ ПОЖИЛОГО ВОЗРАСТА Соловьева Н.Д.	368
--	-----

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ Зубенко О.В.	370
--	-----

СЕКЦІЯ XXIV. ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХІАТРІЯ

СТАТТІ

АДАПТАЦІЯ, ДЕЗАДАПТАЦІЯ, РОЗЛАДИ АДАПТАЦІЇ: ПИТАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ Пророк Н.В., Царенко Л.Г., Бойко С.Т.	373
---	-----

ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА Волков Д.С., Черних О.А.	382
---	-----

СПЕЦИФІКА ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНОГО ВПЛИВУ ПРИ ПЕРЕЖИВАННЯХ Шевчук В.В.	387
---	-----

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

СІМЕЙНА ДЕПРИВАЦІЯ: АКсіОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ Корнієнко І.О.	392
---	-----

ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ГНІВУ ТА АГРЕСІЇ У ВЗАЄМОДІЇ З ДІТЬМИ Бондарук Ю.С	395
---	-----

СЕКЦІЯ XXV. МЕДИЧНІ НАУКИ ТА ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

СТАТТІ

ADRENALINE, AND WHAT PROCESSES OCCUR UNDER ITS ACTION IN OUR BODY Research group: Ibragimov S.U., Rustamova D.S., Ganieva A.B., Zubaydilloeva Z.K., Raiimzhanova K.F.	398
---	-----

DOPAMINE, AND ITS EFFECT ON THE HUMAN BRAIN Ibrahimov S.U.	402
--	-----

PROSPECTIVE STUDY OF THE EFFECTIVENESS OF DIFFERENTIATED THERAPY OF ENDOMETRIUM HYPERPLASIA WITHOUT ATYPIA IN WOMEN IN REPRODUCTIVE AGE Research group: Khaskhachykh D.A., Potapov V.O., Kukina G.A., Garagulya I.S.	406
---	-----

PULSE OXIMETERS IN ZAPORIZHZHIA PHARMACIES Brytanova T., Samko A., Antypenko L.	413
---	-----

НАБУТІ ПСЕВДОАРТРОЗИ ДОВГИХ ТРУБЧАСТИХ КІСТОК: ПРИЧИННИ УТВОРЕННЯ, ОСОБЛИВОСТІ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ Науково-дослідна група: Тарасенко О.М., Заборовський В.І., Горішний І.М., Заритов Б.В.	418
--	-----

ПОМИЛКИ, ПРОБЛЕМИ, ОСОБЛИВОСТІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОМЕНЕВОЇ ДІАГНОСТИКИ ТРОМБОЕМБОЛІЇ ЛЕГЕНЕВОЇ АРТЕРІЇ У ПАЦІЄНТІВ НА ІНФАРКТ МІОКАРДА Бортний М.О., Бортна Т.М.	422
--	-----

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

INVESTIGATION OF HEMOSTATIC ACTIVITY OF POLYMERS WITH IMMOBILIZED ACTIVE CHLORINE Yarovyi V.	432
--	-----

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ЗМІНИ ПОКАЗНИКІВ МОЗКОВОЇ ГЕМОДИНАМІКИ У ДІВЧАТ-ПІДЛІТКІВ З ДІАГНОСТОВАНОЮ ГІПЕРТЕНЗІЄЮ Науково-дослідна група: Шевчук Т.Я., Апончук Л.С., Пикалюк В.С., Сікора В.З.	434
---	-----

СЕКЦІЯ ХХVI. ІСТОРІЯ, АРХЕОЛОГІЯ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЯ

СТАТТІ

БИТВА ЗА ДНІПРО ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА В РАДЯНСЬКІЙ ТА
ВІТЧИЗНЯНІЙ МІЛІТАРИСТИЦІ
Чорний О.В. 436

КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
КУЛЬТУРНИХ ПОТРЕБ ЛЮДИНИ
Філіна Т.В. 444

МАГДЕБУРЗЬКЕ ПРАВО НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ: ІСТОРИЧНЕ
ЗНАЧЕННЯ
Маркевич О.В. 449

ПОШУКИ ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО
ВИРОБНИЦТВА НА ПОДІЛЛІ В УМОВАХ КАПІТАЛІЗАЦІЇ НА РУБЕЖІ
XIX-XX СТОЛІТЬ
Каденюк О.С. 453

СЕКЦІЯ ХХVII. КУЛЬТУРА ТА МИСТЕЦТВО

СТАТТІ

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА СУЧАСНИЙ СТАН ГУЦУЛЬСЬКОГО
САКРАЛЬНОГО ДЕРЕВОРІЗЬБЛЕННЯ
Стеф'юк Р.Г., Вах І., Бзунько С.В. 459

СЕКЦІЯ ХХVIII. ГЕОГРАФІЯ ТА ГЕОЛОГІЯ

СТАТТІ

РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ ЗАТУРЦІВСЬКОЇ ТГ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ
Науково-дослідна група:
Чижевська Л.Т., Мельник А.В., Мельник Н.В., Полянський С.В., Єрко І.В.,
Карпюк З.К., Качаровський Р.Є., Дем'янчук О.Г., Антипюк О.В.,
Мельник О.В. 464

звучання.

Майстри нової генерації (Бзунько С. В., Радиш М. Б., Ділета Б. М.), відбираючи те, що найбільше відповідало б потребам побуту й естетичним уподобанням, створили своєрідні типи різьби й надали їм специфічного звучання. Сьогодні сміливі новаторські пошуки майстрів-педагогів стають все більш цілеспрямованими, відроджують і збагачують давні традиції дерев'яного різьблення.

Важливою проблемою сьогодення є формальне заповнення сакрального простору предметами убранства, які жертвують парафіяни. Вони, на жаль, вкрай рідко мають мистецько-художню цінність. У більшості випадків не лише не доповнюють стильову ансамблевистість предметів облаштування церкви, але й спотворюють її.

Висновки. Через певну територіальну відмежованість Гуцульщини не загубився своєрідний оригінальний народний стиль оздоблення церков та їх наповнення культовими речами. Власна творчість гуцульських майстрів прекрасно проявилась у декоративному оздобленні предметів церковного убранства.

Дослідження художніх особливостей дерев'яного начиння гуцульської церкви викликане потребою у ґрунтовному вивченні предметів облаштування дерев'яних храмів, специфіки формотворення у контексті впливів мистецьких стилів, формування та збереження народних традицій, місця і ролі предметів літургійного вжитку в системі інтер'єру храму. Воно має дати поштовх для активації нових пошуків у царині українського сакрального мистецтва, зокрема унікального об'ємного дереворізьблення. Чудові взірці сакральної пластики досліджені фрагментарно, не систематизовані й потребують реставрації та належного мистецтвознавчого опису. Сакральне об'ємне різьблення в дерев'яних церквах Гуцульщини – унікальне явище у сучасному світі глобалізації, уніфікації світових мистецьких тенденцій та культур.

Список використаних джерел:

- [1] Лоїк, Г. К. Степанюк, А. В. (2000) Основи проектування українських церков: навч. посібник. Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун» .
- [2] Рибарук, І. (2005). Збереження автентичності церковної архітектури Гуцульщини. Чернівці: Друк Арт. (3).
- [3] Сеньків, І. (2014). Гуцульська спадщина. Праці з життя і творчості гуцулів. Чернівці: Друк Арт.
- [4] Тимків, Б. М. (2010). Мистецтво України та діаспори: дереворізьба сакральна й ужиткова. Івано-Франківськ: Нова Зоря.
- [5] Юрчишин, Г., Стеф'юк, Р. (2012). Пам'ятки дерев'яного зодчества Гуцульщини. Харків: ХДАДМ. (3).

DOI 10.36074/grail-of-science.22.10.2021.84

РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ ЗАТУРЦІВСЬКОЇ ТГ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ГРУПА:

Чижевська Лариса Тарасівна

кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії,
географічний факультет

Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна

Мельник Андрій Васильович

кандидат географічних наук, доцент кафедри загальної, інженерної
геології та гідрогеології, Інститут природничих наук і туризму

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
Україна*

Мельник Надія Вікторівна

кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму,
факультет туризму та міжнародних комунікацій

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Україна

Полянський Сергій Володимирович

кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії,
географічний факультет

Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна

Єрко Ірина Володимирівна

кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму
та готельного господарства, географічний факультет

Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна

Карпюк Зоя Костянтинівна

кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії,
географічний факультет

Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна

Качаровський Роман Євгенович

магістр географії, інженер II категорії навчальної лабораторії
краєзнавчих атласів кафедри фізичної географії, географічний факультет

Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна

Дем'янчук Олена Григорівна

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри теорії фізичного виховання та рекреації, факультет фізичної культури, спорту та здоров'я
Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна

Антипюк Олена Володимирівна

інженер II категорії навчальної лабораторії краєзнавчих атласів
кафедри фізичної географії, географічний факультет
Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна

Мельник Олег Володимирович

лаборант кафедри фізичної географії, географічний факультет
Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна

Анотація. Досліджено особливості формування Затурцівської територіальної громади (ТГ) Володимир-Волинського району Волинської області. Охарактеризовано природні умови та ресурси ТГ, зосереджено увагу на кліматичних і гідрологічних особливостях, проведено морфометричний аналіз річкового та озерного фондів. Оцінено земельні та бальнеологічні ресурси. Деталізовано інформацію щодо наявних лісових і лісомисливських ресурсів, зокрема мисливського тваринного фонду. Вивчено передумови формування природно-заповідних об'єктів і територій в межах громади, проаналізовано особливості ПЗФ ТГ. Деталізовано історію їх створення, місцезорешування та особливості природних об'єктів, що знаходяться під охороною. Систематизовано інформацію про основні історико-культурні ресурси. Визначено проблеми розвитку рекреаційного комплексу ТГ та запропоновано шляхи їх вирішення.

Ключові слова: рекреаційні ресурси, природні ресурси, історико-культурні ресурси, Затурцівська ТГ, Володимир-Волинський район, Волинська область.

Умови розвитку соціально-економічного комплексу України на сучасному етапі потребують трансформації державного управління на місцях, перерозподілу наявних ресурсів і фінансових потоків. Зміни адміністративно-територіального устрою й управлінських процесів дозволили розширити функціональні можливості територіальних громад (ТГ). Внаслідок цього місцеві органи влади отримали можливість самостійно господарювати в межах громади й віднаходити кошти на її розвиток. Одним із шляхів наповнення місцевого бюджету є оптимізація функціонування рекреаційної сфери на базі природних і суспільних ресурсів конкретної ТГ, що забезпечить поглиблення освітнього процесу, посилить виховання молоді, сприятиме відродженню історичної спадщини.

Процес децентралізації, що розпочався в 2015 році, дозволив створити, відповідно до норм Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», на теренах Волинської області станом на 01.01.2021 р. утворено 54 громади, серед них і Затурцівська сільська ТГ Володимир-Волинського району (центр м. Володимир-Волинський, площа 2 553,0 км², населення 172 947 ос.). Загалом у районі сформовано 11 територіальних громад. Затурцівська громада нинішніх меж набула після 25.10.2020 р.

внаслідок укрупнення території. Нині її площа становить 364,7 км², в межах якої проживає 8 842 особи (станом на 01.01.2021 р.). До складу громади увійшло 26 населених пунктів (сс. Великий Окорськ, Війниця, Вілька-Садівська, Войнин, Гранатів, Губин, Журавець, Запуст, Затурці, Зубильне, Квасовиця, Кисилин, Малий Окорськ, Маньків, Михайлівка, Мовчанів, Озютічі, Павловичі, Садівські Дубини, Семеринське, Сірнички, Твердині, Тумин, Холопичі, Шельвів, Юнівка) семи сільських рад. Адміністративним центром громади є с. Затурці (населення – 1782 ос.). [1-3; 5]

У межах ТГ багато водних об'єктів, лісів та мисливських угідь, природно-заповідних територій та історико-культурних ресурсів. Численні архітектурні та археологічні пам'ятки, екскурсійні об'єкти, рекреаційні пункти та місця короткотривалого відпочинку сприяють розвитку рекреації.

Кліматичні умови і ресурси сприятливі для здійснення рекреації і туризму впродовж року. Середньорічні температури: зимова – (-4,5 °С), літня – (+19 °С). Кількість опадів 550-600 мм. Варто зазначити, що період літньої рекреації децю менш тривалий, ніж на решті території України [1; 3; 5].

Рекреаційне значення мають водні ресурси. В межах ТГ налічується п'ять озер (табл.1) загальною площею понад 99,44 га – Бросило (Озютічівське), Холопичівське, Вілько-Садівське, Юнівське та Окорське. Об'єм водної маси 5,20 млн м³. Територією громади протікають рр. Турія, Стохід та Серна. Широке використання мають понад 25 ставків (у сс. Затурці (два), Зубильне (п'ять), Кисилин (два), Маньків (два), Озютічі (три), Семеринське, Сірнички, Твердині (три), Тумин (п'ять), Юнівка (три)) площею водного дзеркала 42,81 га та об'ємом водної маси 0,447 млн м³ [3; 7; 10-11; 15].

Таблиця 1

Морфометричні показники озер Затурцівської ТГ Волинської області [3; 7-10]

Назва озера	Площа водного дзеркала, га	Максимальна глибина, м	Об'єм водної маси, млн м ³
Бросило (Озютічівське)	9,99	2,8	0,2
Холопичівське	11,45	8,6	0,54
Вілько-Садівське	5,5	3,0	0,03
Юнівське	0,5	6,0	0,01
Окорське	72,06	11,0	4,24

Ліси займають 2,1 % площі громади та розміщені в межах лісництв ДП «Володимир-Волинське ЛМГ» та ДП «Горохівське ЛМГ». Лісові рекреаційні ресурси представлені переважно хвойними породами з домішкою дуба, які, як відомо, є найбільш цінними в рекреаційному відношенні. Потенціал фауністичних ресурсів визначається наявністю цінних видів лікувальних трав та дикорослих ягід. Місцеві ліси багаті на чорницю, малину, ожину, лохини [1; 3; 5]. Основним мисливським господарством у громаді є товариство мисливців і рибалок, діяльність якого спрямована на використання таких мисливських тварин як лосі, олені благородні і плямисті, козулі, кабани, зайці-русаки, білки, лисиці, єнотовидні собаки, видри, куниці кам'яні й лісові, лані європейські, бобри, тхори чорні, куріпки сірі [1; 3; 5].

За даними Управління екології та охорони навколишнього природного

середовища Волинської ОДА в межах Локачинського району знаходяться 14 природоохоронних об'єктів загальною площею 3 664,97 га, що належать до чотирьох категорій об'єктів ПЗФ. Заказників п'ять: ботанічний, загальнозоологічний і три гідрологічних; пам'яток природи – сім, з яких чотири ботанічних, три гідрологічних; заповідне урочище та парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва (табл. 2) [1; 3; 5-6; 9; 11; 15].

Формування мережі ПЗФ ТГ відбувалося в кілька етапів. Перші природоохоронні об'єкти – невеликі за своєю площею пам'ятки природи – з'явилися у 1972 і 1976 рр. – ботанічні, у 1977 р. – гідрологічні. Відсоток заповідності становив 0,003. У 90-х рр. ХХ ст. площа значно розширилася за рахунок створення заказників: у 1993 р. – двох гідрологічних: «Окорського» і «Холопичівського», у 1994 р. – ботанічного «Губин», гідрологічного «Серна», у 1998 р. – загальнозоологічного «Губинський резерват». У 1994 р. до складу ПЗФ ТГ увійшов парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва «Садиба Липинського». Відсоток заповідності зріс до 4,2. Створення у 2005 р. лісового заказника «Садівська дача» (з 2014 р. – заповідне урочище) підвищило рівень заповідності ще на 3,7 % [1; 3; 5-6; 9; 11; 15].

Таблиця 2

**Перелік об'єктів природно-заповідного фонду
Затурцівської територіальної громади Волинської області**
[1; 3; 5-6; 9; 11; 15]

Назва об'єкта	Місце знаходження	Площа, га	Нормативний документ, огран, що утворив та дата утворення
<i>Загальнодержавного значення</i>			
Заказник			
<i>ботанічний</i>			
«Губин»	ДП «Володимир-Волинське ЛМГ»	418,0	Указ Президента України від 10.12.1994 р. № 750/94
<i>Місцевого значення</i>			
Заказники			
<i>загальнозоологічний</i>			
«Губинський резерват»	ДП «Володимир-Волинське ЛМГ»	210,0	Рішення Волинської обласної ради від 09.12.1998 р. № 4/3
<i>гідрологічні</i>			
«Окорський»	між сс. Великий Окорськ і Малий Окорськ	78,3	Розпорядження Волинської обласної ради від 03.03.1993 р. № 18-р
«Холопичівський»	околиця с. Холопичі	57,0	
«Серна»	між сс. Юнівка і Великий Окорськ	227,0	Рішення Волинської обласної ради від 17.03.1994 р. № 17/19
Пам'ятки природи			
<i>ботанічні</i>			
«Дуб звичайний – велетень – 1»	ДП «Володимир-Волинське ЛМГ»	0,01	Рішення Волинського обласного виконавчого комітету Волинської обласної ради депутатів трудящих від 11.07.1972 р. № 255
«Сосна звичайна – велетень»	ДП «Володимир-Волинське ЛМГ»	0,01	

Продовження табл. 2

Назва об'єкта	Місце знаходження	Площа, га	Нормативний документ, огран, що утворив та дата утворення
«Дуб звичайний – велетень – 2»	ДП «Володимир- Волинське ЛМГ»	0,01	Розпорядження Волинського обласного виконавчого комітету Волинської обласної ради депутатів трудящих від 29.10.1976 р. № 486-р
«Модриновий ліс»	ДП «Володимир- Волинське ЛМГ»	1,6	Рішення Волинського обласного виконавчого комітету Волинської обласної ради депутатів трудящих від 27.12.1972 р. № 563
<i>гідрологічні</i>			
«Витік р. Турії »	с. Затурці	0,2	Розпорядження Волинського обласного виконавчого комітету Волинської обласної ради депутатів трудящих від 29.10.1976 р. № 486-р
«Затурцівські джерела»	с. Затурці	0,2	
«Турійські джерела»	с. Мовчанів	0,02	
заповідне урочище			
«Садівська дача»	ДП «Горохівське ЛМГ»	2 669,6	Рішення Волинської обласної ради від 29.03.2005 р. № 19/27, реорганізовано: рішеннями від 04.11.2011 р. № 7/21; від 12.03.2012 р. № 10/67; від 31.07.2014 р. № 27/64
Парк пам'ятка садово-паркового мистецтва			
«Садиба Липинського»	с. Затурці	3,0	Рішення Волинської обласної ради від 17.03.1994 р. № 17/19

До загальнодержавних об'єктів ПЗФ належить ботанічний заказник «Губин». Тут під охороною перебувають високобонітетні дубові (віком близько 170 років), дубово-грабові (з домішкою сосни звичайної *Pinus sylvestris*) ліси, у яких поодинокі ростуть береза повисла *Betula pendula* та черешня *Prunus avium*. У підліску лісових масивів зростає ліщина європейська *Corylus avellana*, граб звичайний *Carpinus betulus*, крушина ламка *Frangula alnus*. У трав'яному покриві трапляються види, занесені до Червоної книги України: лілія лісова *Lilium martagon*, плаун колючий *Lycopodium annotinum* [1; 3; 5-6; 9; 11; 15].

У загальнозоологічному заказнику місцевого значення «Губинський резерват» охороняються високобонітетні дубово-соснові, ялинові та березові насадження віком 50–70 рр., заввишки 15–17 м із густим і високим підліском із граба звичайного *Carpinus betulus*, ліщини європейської *Corylus avellana*, бузини чорної *Sambucus nigra*, крушини ламкої *Frangula alnus*, свидини темно-червоної *Swida sanguinea*. У трав'яному покриві ростуть: підлісник європейський *Sanicula europaea*, медунка темна *Pulmonaria obscura*, кропива дводомна *Urtica dioica*, зірочник ланцетолистий *Stellaria holostea*, ягиця звичайна

Aegopodium podagraria. У лісах трапляється багато ягідників: малина *Rubus idaeus*, ожина *Rubus truticosus*, брусниця *Rhodococcus vitis-idaea*, журавлина болотяна *Oxycoccus palustris* та грибів. Резерват є середовищем існування та розмноження лося *Alces alces*, дикого кабана *Sus scrofa*, сарни європейської *Capreolus capreolus*, зайця-русака *Lepus europaeus* [3; 5-6; 9; 11; 14].

Під охороною держави в гідрологічних заказниках перебувають заплавні луки р. Серни (заказник «Серна») з чотирма природними джерелами, лучно-болотні угіддя озер карстового (Окорське, заказник «Окорський») та льодовикового (Холопичівське, заказник «Холопичівський») походження.

У заказнику «Серна» наявне видове різноманіття флори – близько 100 видів рослин, зокрема лепеха звичайна *Acorus calamus*, калужниця болотяна *Caltha palustris*, осока струнка *Carex acuta* та ін. Трапляються й рідкісні, занесені до ЧКУ види: плодоріжка болотяна *Anacamptis palustris* та осока затінкова *Carex umbrosa* [3; 5-6; 9; 11; 15]. Тут мешкають рідкісні види тварин: деркач *Crex crex*, журавель сірий *Grus grus*, чернь білоока *Aythya*, що занесені до ЧКУ, ЄЧС, ЧС МСОП. Для заказника «Окорський», де дно озера встеляють харові *Charophyceae* та діатомові *Bacillariophyceae* водорості, характерними є наявність видів, занесених до ЧКУ: осока затінкова *Carex umbrosa*, плодоріжка блощична *Anacamptis coriophora*. Також багато видів риб, занесених до ЧКУ (щука звичайна *Esox lucius*, карась сріблястий *Carassius gibelio*, амур білий *Stenopharyngodon idella*, плітка звичайна *Rutilus rutilus*, короп *Cyprinus carpio*), водоплавних й навколоводні птахів (вівсянка очеретяна *Emberiza schoeniclus*, норець великий *Podiceps cristatus*, лиска *Fulica atra*, крижень *Anas platyrhynchos*, лунь очеретяний *Circus aeruginosus*, курочка водяна *Gallinula chloropus*, очеретянка велика *Acrocephalus arundinaceus*) [3; 5-6; 9; 11; 15].

У заказнику «Холопичівський» в однойменному озері мешкає 15 видів риб, у прибережних заростях гніздяться водоплавні та навколоводні птахи [3; 5-6; 9; 11; 15].

У гідрологічній пам'ятці природи «Вітик р. Турії» охороняється природне джерело на околиці с. Затурці. Два природних джерела біля садиби Липинських у с. Затурці є складовими гідрологічної пам'ятки «Затурцівські джерела». Води гідрологічної пам'ятки природи «Турійські джерела», що поблизу с. Мовчанів, є водонаповнювачами р. Турія [3; 5-6; 9; 11; 15].

У заповідному урочищі «Садівська дача» охороняються дубові, дубово-грабові, сосново-дубові насадження, трапляються рідкісні види рослин, занесені в ЧКУ: зозуліні черевички справжні *Cypripedium calceolus*, вовчі ягоди пахучі *Daphne sneorum*, підсніжник білосніжний *Galanthus nivalis*. У лісах мешкають сова сіра *Strix aluco*, борсук лісовий *Meles meles* та видра річкова *Lutra lutra*, чапля сіра *Ardea cinerea* – рідкісні види фауни, що входять до переліків ЧКУ, ЄЧС, ЧС МСОП [3; 5-6; 9; 11; 15].

Парк у парку-пам'ятці садово-паркового мистецтва «Садиба Липинського» заснований у ХІХ ст., тут ростуть, перебуваючи під охороною держави, дерева віком близько 170 років: ясен звичайний *Fraxinus excelsior*, липа серцелиста *Tilia cordata*, клен гостролистий *Acer platanoides*, акація біла *Robinia pseudoacacia* [3; 5-6; 9; 11; 15].

Природно-заповідний фонд громади є підґрунтям для збереження природного біорізноманіття території та може стати основою для розвитку повноцінного екологічного та пізнавального туризму з урахуванням їх специфіки та розмірів. Заходами для покращення стану і функціонування об'єктів ПЗФ є:

- 1) сприяння більш ефективному управлінню ПЗФ за підтримки місцевого населення, громадськості, природоохоронних фондів;
- 2) проведення детальних комплексних наукових досліджень;
- 3) надання об'єктам вищого, зокрема загальнодержавного статусу;
- 4) професійний аналіз можливостей утворення нових об'єктів ПЗФ у громаді;
- 5) включення ПЗФ територій до туристично-рекреаційних маршрутів;
- 6) покращення інформування населення про значення ПЗФ об'єктів.

Самобутня історико-культурна спадщина є вагомим рекреаційним ресурсом ТГ і створює передумови для розвитку культурно-пізнавального туризму. За даними Управління культури, питань релігії та національностей Волинської ОДА в Затурцівській громаді налічується 34 об'єкти історико-культурної спадщини (табл. 3), зокрема пам'ятки: 19 – історії та культури, два археології, 10 архітектури та містобудування. Функціонує музей та розміщені два осередки художніх народних промислів [1; 3–5; 8; 12–13].

Таблиця 3

**Перелік об'єктів історико-культурної спадщини
Затурцівської ТГ Волинської області**

Назва об'єкта	Місце знаходження	Дата спорудження
<i>Пам'ятки археології</i>		
городище	с. Затурці	IX–XIII ст.
могили давньоруського періоду.	с. Павловичі	IX–XVI ст
<i>Пам'ятки історії та культури</i>		
Могила капітана Гоменюка Д.Г.	с. Війниця	1983 р.
Пам'ятник землякам	с. Войнин	1982 р.
Пам'ятник землякам та воїнам	с. Губин	1969 р.
Могила екіпажу льотчиків	с. Губин	1990 р.
Могила невідомого воїна	с. Губин	1990 р.
Могила братська жертв фашизму	с. Губин	
Група братських могил воїнів	с. Затурці	1956 р.
Пам'ятник на честь артилеристів	с. Затурці	1976 р.
Могила В.Липинського	с. Затурці	1931 р.
Пам'ятник землякам	с. Зубильне	1975 р.
Пам'ятник землякам	с. Кисилин	1973 р.
Кисилинський монастир	с. Кисилин	1991 р.
Могила братська поляків	с. Кисилин	1991 р.
Могила розстріляних євреїв	с. Кисилин	1991 р.
Пам'ятник на честь воїнів	с. Озютичі	1967 р.
Могила братська воїнів	с. Озютичі	1986 р.
Пам'ятник землякам	с. Тумин	1986 р.
Пам'ятник землякам	с. Холопичі	1976 р.
Пам'ятник землякам	с. Шельвів	1980 р.

Продовження табл. 3

Назва об'єкта	Місце знаходження	Дата спорудження
<i>Пам'ятки архітектури та містобудування</i>		
Миколаївська церква (мур.)	с. Великий Окорськ	1787 р.
церква Різдва Богородиці (мур.)	с. Губин	1900 р.
родинний Палац Липинських (мур.)	с. Затурці	поч. XIX ст.
костел Святої Трійці (мур.)	с. Затурці	1642 р.
костел (мур.)	с. Кисилин	1691–1720 рр.
келії монастиря кармелітів (мур.)	с. Кисилин	1691–1720 рр.
Михайлівська церква (мур.)	с. Кисилин	1692–1677 рр.
дзвінниця (мур.)	с. Кисилин	XVII ст.
Лукинська церква (дер.)	с. Сірнички	1788 р.
Миколаївська церква (дер.)	с. Тумин	1900 р.

[1; 3–5; 8; 12–13]

Важливим об'єктом громади є Державний меморіальний музей В. Липинського у с. Затурці, відкритий 22 серпня 2011 р. Це єдиний в Україні й світі музей відомого уродженця Волині В'ячеслава Липинського – історика, політолога і державного діяча початку ХХ ст., провідною ідеєю діяльності якого була побудова соборної незалежної Української держави. Його життя обірвалося 14 червня 1931 р. біля м. Відень (Австрія), 2 липня був похований у родинному склепі в с. Затурці [1; 3–5; 8; 12–13].

Музей має чотири експозиційні, виставковий і конференц зали. Експозиція музею розкриває історико-етнографічне тло середовища, в якому жила родина Липинських у с. Затурці на Волині, родовід, господарський та селекційний доробок родини; життєвий шлях В'ячеслава Липинського; його громадсько-політичну, державну та наукову діяльність. Відтворено фрагменти інтер'єрів будинку. Вся експозиція охоплює хронологічний період 1839–1939 рр. Біля садиби відновлюється зелена архітектура парку, який був своєрідною візитною карткою дворянської родини Липинських кін. XIX–поч. ХХ ст. [1; 3–5; 8; 12–13].

Родзинкою громади є народні промисли, що відображені двома осередками ткацтва у сс. Войнин, Павловичі [1; 3–5; 8; 12–13].

Історико-культурна спадщина має ряд проблем, зокрема актуальними є:

- 1) потреба в проведенні реставраційних робіт об'єктів спадщини;
- 2) необхідність в ефективній промоції на туристичних виставках всеукраїнського та міжнародного масштабів;

- 3) включення об'єктів у туристичні маршрути та популяризація їх серед широких верств населення для зростання популярності туризму, що призведе до збільшення кількості туристичних проєктів, а отже доходів громад.

Реставрація та відродження культурної спадщини ОТГ сприятиме розвитку туризму та рекреації в громаді.

Висновки. За результатами дослідження рекреаційних ресурсів Затурцівської громади Володимир-Волинського району Волинської області встановлено наявність вагомого природного рекреаційного потенціалу, зокрема природно-заповідного. Передумовою розвитку рекреації є історико-культурна спадщина краю. Існує розвинута мережа туристичної інфраструктури, що здатна

забезпечити потреби подорожуючих. Водночас, існує ряд проблем, що перешкоджають розвитку туристично-рекреаційної сфери. У дослідженні запропоновано заходи, що дозволять їх вирішити і забезпечать оптимальне використання і розвиток території.

Список використаних джерел:

- [1] Володимир-Волинська районна державна адміністрація. Відновлено з <http://lbsadm.gov.ua/>.
- [2] Децентралізація влади. Відновлено з <http://decentralization.gov.ua/region/item>.
- [3] Затурцівська територіальна громада Відновлено з <https://zaturcivskagromada.gov.ua/>.
- [4] Зузук Ф. В. (ред.) (2008). *Атлас історії культури Волинської області* Луцьк : Ред.-вид. від. «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки.
- [5] Карпюк, З. К., Качаровський, Р. Є., & Антипюк, О. В. (2017). *Туристська привабливість Локачинського району Волинської області. Тенденції розвитку туристичної індустрії в умовах глобалізації*, мат. Міжнар. наук.-практ. конф. Ужгород.
- [6] Карпюк, З. К., Фесюк, В. О., & Антипюк, О. В. (2018). *Природно-заповідний фонд Волинської області : альбом-каталог*. Київ : ТОВ «ОК-ПОЛІГРАФ».
- [7] Качаровський, Р. Є., Єрко, І. В., Чир, Н. В., & Чижевська, Л. Т. (2020). *Рекреаційний потенціал природно-заповідних об'єктів басейну р. Серна Рекреаційно-туристичний потенціал регіонів України: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку*: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції (м. Луцьк, 14–15 травня 2020 р.). Луцьк : Терен.
- [8] Музейний простір Волині Відновлено з <http://volyn-museum.com.ua/>.
- [9] Природно-заповідний фонд Волинської області. Відновлено з <http://eco.voladm.gov.ua/category/all/locality=9>.
- [10] Регіональний офіс водних ресурсів у Волинській області. Відновлено з <https://vodres.gov.ua/>.
- [11] Управління екології та природних ресурсів Волинської ОДА. Відновлено з <https://voladm.gov.ua/category/upravlinnya-ekologiyi-ta-prirodnih-resursiv/1/>.
- [12] Управління культури, з питань релігій та національностей Волинської ОДА. Відновлено з <https://voladm.gov.ua/category/upravlinnya-kulturi-z-pitan-religiy-ta-nacionalnostey/1/>.
- [13] Фесюк В., Полянський С., & Гловацька І. (202). Заходи поліпшення екологічного стану Люблинецької ОТГ. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Географія*, 2 (49), 165-173. DOI:<https://doi.org/10.25128/2519-4577.20.1.17>
- [14] Черчик, Л. М., Міщенко, О. В., & Єрко, І. В. (2014). *Туристично-рекреаційний комплекс Волинської області: передумови розвитку* : монографія. (Ч. 1). Луцьк.
- [15] Чижевська, Л. Т., Карпюк, З. К., Мельник, Н. В., & Качаровський, Р. Є. (2020). *Туристично-рекреаційний потенціал гідрологічних об'єктів ПЗФ Локачинського району Волинської області. Індустрія туризму і сфера гостинності в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку*: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф., присвяченій 80-річчю Волинського національного університету імені Лесі Українки (м. Луцьк, 28 жовтня 2020 р.). Луцьк : ПП Іванюк В. П.

The scientific periodical

GRAIL OF SCIENCE

№ 9 (October, 2021)

with the proceedings of the II Correspondence International Scientific and Practical Conference « Globalization of scientific knowledge: international cooperation and integration of sciences» held on October 22th, 2021 by NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine) and LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria).

Journal's frequency: monthly

All materials are reviewed. The editorial office did not always agree with the position of authors. Authors are responsible for the accuracy of the material.

Contacts of the editorial offices:

1. 21037, Ukraine, Vinnytsia, Zodchykh str. 18, office 81; NGO «European Scientific Platform» *[Owner of the journal]*
Tel.: +38 098 1948380; +38 098 1956755
E-mail: info@ukrlogos.in.ua
Certificate of the subject of the publishing business: ДК № 7172 of 21.10.2020.
2. 1110, Österreich, Wien, Simmeringer Hauptstraße 24; LLC «International Centre Corporative Management»
E-mail: rachael.a@iccm.org

Signed for publication 22.10.2021.

Format 60×84/16. Offset paper.

Arial & Open Sans typefaces.

Digital printing. Circulation of 100 copies.

Conventionally printed sheets 27,67.

Order № 24693.

Printed from the finished original layout.

Publisher [printed copies]:

Sole proprietorship - Gulyaeva V.M.

08700, Ukraine, Obuhiv, Malyshka str. 5.

E-mail: 5894939@gmail.com

Certificate of the subject of the publishing

business: ДК № 6205 of 30.05.2018.

Наукове періодичне видання

ГРААЛЬ НАУКИ

№ 9 (жовтень, 2021)

за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Globalization of scientific knowledge: international cooperation and integration of sciences», що проводилася 22 жовтня 2021 року ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія).

Щомісячне видання

Всі матеріали пройшли рецензування. Редакція не завжди поділяє позицію авторів. За точність викладеного матеріалу відповідальність несуть автори.

Контактна інформація редакції:

1. 21037, Україна, м. Вінниця, вул. Зодчих, 18/81; ГО «Європейська наукова платформа» *[власник журналу]*
Тел.: +38 098 1948380; +38 098 1956755
E-mail: info@ukrlogos.in.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК № 7172 від 21.10.2020.
2. 1110, Österreich, Wien, Simmeringer Hauptstraße 24; LLC «International Centre Corporative Management»
E-mail: rachael.a@iccm.org

Підписано до друку 22.10.2021.

Формат 60×84/16. Папір офсетний.

Гарнітура Arial & Open Sans.

Цифровий друк. Тираж: 100 примірників.

Умовно-друк. арк. 27,67.

Замовлення № 24693.

Віддруковано з готового оригінал-макету.

Виготовлювач [друкованої продукції]:

Друкарня ФОП Гуляєва В.М.

08700, Україна, м. Обухів, вул. Малишка, 5.

E-mail: 5894939@gmail.com

Свідоцтво суб'єкта видавничої

справи: ДК № 6205 of 30.05.2018.